

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АКАДЕМИЈА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ
„ПАВЕЛ ШАТЕВ“

**ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА АКАДЕМИЈАТА ЗА
СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ ПАВЕЛ ШАТЕВ
ЗА 2015 ГОДИНА**

Скопје, јануари 2015 година

СОДРЖИНА

I. ПРЕДГОВОР	3
II. СТРАТЕШКИ ПЛАНОВИ И РАЗВОЈНИ ПРАВЦИ	3
1. Законска рамка.....	3
2. Просторни капацитети.....	4
3. Човечки ресурси	4
4. Почетна обука.....	7
5. Континуирана обука	8
6. Домашна соработка	<u>13-14</u>
7. Меѓународна соработка	14
8. Информатички технологии (IT).....	<u>18-19</u>
9. Библиотека	21

I. ПРЕДГОВОР

Академијата, како и во изминатите години, и во 2015 година ќе продолжи успешно да ги остварува своите предвидени активности, во согласност со нејзините визија и мисија, на планот на унапредување на стандардите на обука, во согласност со современите меѓународни принципи и стандарди, усогласени на потребите на националните судии и обвинители и на потребите за унапредување на независноста, стручноста и компетентноста на македонското правосудство за исполнување на критериумите за влез во ЕУ.

II. СТРАТЕШКИ ПЛАНОВИ И РАЗВОЈНИ ПРАВЦИ

1. Законска рамка

За 2015 година се предвидува усвојување на новиот Закон за Академијата, чија цел е понатамошно унапредување на објективните критериуми за прием во почетна обука во Академијата, зајакнување на критериумите во однос на стручноста и компетентноста на сите органи на Академијата, вклучувајќи ги и предавачите како главни носители на едукативната дејност. Целта на овој закон е постигнување понатамошно унапредување на квалитетот на работењето, во правец на развој на современа професионална обука на правосудството, која ќе биде ефективна, одржлива, а и чии ефекти ќе бидат мерливи преку оцена на постигнатите резултати од обуката, преку нивната секојдневна примена во водењето на судско-обвинителските предмети и влијание на ефектите од обуката врз подобрување на квалитетот на работата на судиите и на обвинителите и подигнување на нивото на квалитетот на правосудството, во целина. По усвојувањето на Законот ќе бидат изготвени и подзаконските акти, а ќе биде финализиран и усвоен новиот Стратешки план на Академијата (2015-2019 година).

Академијата ќе продолжи со учеството во подготовката и во реализација на обврските од стратешките документи, како што се НПАА, како и другите стратешки документи и акциски планови на Владата на РМ, СЕП, Министерството за правда, другите министерства, ДКСК и други институции, извештаите за напредок на РМ на Европската комисија, ГРЕКО и други меѓународни организации, како и во спроведување на другите закони, од кои произлегуваат обврски за Академијата на планот на обука на правосудството.

Во текот на 2015 година ќе се продолжи со изработка на ИСО-стандардите за квалитет за управување со сите процеси со цел да се подигне квалитетот на раководењето и на услугите, како и дополнителна професионализација на сите дејности.

2. Просторни капацитети

Академијата и понатаму ќе се залага, во соработка со Владата на Република Македонија, Министерството за правда и другите ресорни министерства, за изнаоѓање и обезбедување можности за решавање на просторното проширување на Академијата. Ова проширување е неопходно за Академијата да добие простор потребен за остварување на концепциските цели и задачи. Имено, со оглед на големиот број меѓународни настани, конференции, потребата од одржување симулирани судења, електронското спроведување на испитите и сл., неопходно е да постојат просторни содржини кои ќе бидат адекватни на местото и улогата на Академијата во системот на правосудните институции.

Стратегиски цели на Академијата се формирањето и опремувањето на регионални канцеларии на ниво на апелациски подрачја, преку отворање канцеларии на Академијата во секој апелациски суд во трите апелациски подрачја: Битола, Гостивар и Штип, со по еден вработен кој ќе заснова работен однос со Академијата. Формирањето на овие центри е неопходно за остварување подобро планирање и реализација на децентрализираните обуки, подобра координација со кандидатите и менторите во почетната обука, во спроведувањето на практичната настава. Опремувањето треба да биде со современа компјутерска опрема заради успешна реализација на системот на учење од далечина и подобра координација при оцена на потребите за обука на апелациските подрачја и координација на апелациските подрачја заради потребата од воедначена судска практика и нејзино вградување во програмите за обука на Академијата. Преку воспоставување видеолинк со судовите и Академијата ќе биде овозможено спроведување обуки, а за кандидатите на почетната обука и учење преку системот на кноу-хау, односно со практично следење и коментирање на случаите во живо од судница, под водство на менторите.

3. Човечки ресурси

Во овој домен од исклучителна важност е пополнувањето на работните места предвидени со Правилникот за систематизација на работните места, што ќе овозможи вработување на лица што ќе бидат оспособени за вршење на одделните сегменти од дејноста, и тоа не само правници туку најприоритетно е пополнувањето на раководните места, особено на лица задолжени за привлекување, подготовка и реализација на ИПА и други меѓународни проекти, кои претставуваат поддршка не само на Академијата туку и на целото правосудство. Потребно е и пополнување на работни места со стручни лица кои ќе бидат задолжени за подготовка и реализација на стратешките планови, вклучително и подготовка на проектен циклус, со цел исполнување на обврските кои

Академијата ги презема со многубројните домашни и странски проекти. Потребно е тимот да се доекипира со раководни стручни лица за унапредување на меѓународната соработка со сродни институции и мрежи (потребно е формирање на посебно одделение за стручно-техничка помош за меѓународна соработка и организација на обуки за областа на меѓународно право и правото на ЕУ).

Во 2015 година ќе се продолжи со обезбедување редовна и квалитетна континуирана обука на Службата за стручно помошно-технички работи преку програмите на Агенцијата за администрација, но и преку развивање сопствени програми за обуки, усогласени со посебниот карактер на профилот на вработените во Академијата со оглед на нејзината специфика, нивно оспособување за активно познавање странски јазици, компјутерски технологии, доусовршување, подготовка и имплементација на програми со оглед на карактерот на дејноста, како и интензивни меѓународни контакти, развивање способности за аплицирање и имплементација на странски проекти, обуки за унапредување на менаџерските способности, особено по најновиот меѓународен ЦАФ-систем.

Како и во изминатиот период, така и оваа година вработените ќе ги посетуваат обуките, согласно Годишната програма за обука на државни службеници за 2015 година, на покана од Министерството за информатичкото општество, како и обуки на покана од Владата на РМ и други државни органи и институции, а ќе аплицираат и на меѓународните обуки за администрација понудени од страна на програмата МАТРА ПАТРОЛ на Кралството Холандија, со цел унапредување на знаењата и вештините на стручната служба за подобрување на квалитетот на наставните програми и планови во рамките на системите за почетна и континуирана обука. Исто така, со помош на инструментот ТАИЕКС ќе биде одржана и обука за јакнење на капацитетите на стручната служба.

Во 2015 година ќе продолжи да се спроведува и проектот со Министерството за ИО во поглед на е-модулот за обука на стручната служба.

Директорот ќе продолжи со извршување на законските надлежности, особено на планот на подобрување на квалитетот на обуките, договарање и реализација на проекти со домашните и меѓународните институции, унапредување на соработката со домашните институции на планот на подобро и покоординирано планирање и реализација на обуките од областа на правосудството. Ќе продолжи со учество и работа во разни работни групи за планирање и спроведување на стратегијата за реформа на правосудството и форуми во меѓународните комитети и соработката со институциите за обука, со цел најновите трендови и најдобрите практики во однос на обуката да бидат имплементирани во домашното правосудство.

Стручната служба на Академијата, покрај редовните активности, ќе продолжи со извршување на обврските што произлегуваат од членството во одделни работни групи за спроведување на планираните активности за 2015 година, согласно НПАА.

4. Почетна обука

Почетната обука – практична настава, започна на 15 септември 2014 година и е предвидено да трае до ноември 2015, по што слушателите на почетната обука ќе полагаат завршен испит. Практичната настава се спроведува по внесената новина, согласно која, слушателите на почетната обука во текот на теоретската настава се определуваат за извршување на функцијата судија, односно за извршување на функцијата јавен обвинител. Траењето и содржината на практичната настава по специјализирани модули и области, посебно за професиите судија и обвинител, се одвива согласно Програмата и Правилникот за практична настава, водејќи сметка за заедничките цели на двете професии, но и за спецификите на одделните.

Во 2015 година континуирано ќе се следи имплементацијата на Програмата за почетна обука - практична настава, заради детектирање на евентуалните слабости на програмата со цел нивно надминување и постојано подобрување на квалитетот на обуката.

Во таа насока ќе се одржуваат редовни состаноци со менторите од сите менторски подрачја, заради унапредување на знаењата и вештините на слушателите и нивно што пообјективно оценување.

Во врска со почетната обука, Академијата ќе настојува да ја зајакне и соработката со универзитетите во Република Македонија, со цел студентите на правните факултети уште во текот на студирањето да бидат информирани за критериумите и условите потребни за прием во Академијата, а со цел да се привлечат најдобрите студенти за правосудната професија и да бидат посветени на учењето и исполнувањето на условите за влез во Академијата. Исто така, во текот на 2015 година ќе бидат спроведени и заеднички промотивни кампањи за стимулирање на студентите за избор на професијата судија/јавен обвинител, преку развој на заеднички проекти со правните факултети и организирање подготвителни обуки за полагање на приемниот испит за прием во почетната обука во Академијата. Во тек се конкретни преговори за заедничко аплицирање за проекти кои ќе доведат до заеднички истражувања за нивото на познавања на студентите на ЕКЧП и правото на ЕУ, и практичниот аспект на наставните содржини на факултетите, со цел подготовка на студентите за идното полагање на правосудниот испит, а потоа и за приемниот испит во Академијата и воопшто, за практично вршење на професиите судија и обвинител. За таа цел, по примерот на склучениот Меморандум со Универзитетот „Гоце Делчев“, ќе се продолжи со практиката на склучување меморандуми со другите правни факултети и одржување симулирани судења пред студентите.

Приемниот испит за новата генерација слушатели на почетната обука ќе се спроведува согласно Правилникот за полагање приемен испит во Академијата за судии и јавни обвинители („Службен весник на РМ“, бр. 60 од 16.5.2012) и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за полагање приемен испит во Академијата за судии и јавни обвинители („Службен весник на РМ“, бр. 57 од 31.03.2014 година). Во овие акти е предвидено испитот да се полага во просторија за полагање испит, посебно опремена за полагање стручен испит со материјално-техничка и информатичка опрема, интернет-врска и опрема за снимање на полагањето. Полагањето на испитот се снима и во живо се емитува на веб-страницата на Академијата за судии и јавни обвинители, а ако поради технички причини снимањето се прекине, снимката од целиот испит се поставува на веб-страницата на Академијата за судии и јавни обвинители. Исто така, предвидено е прашањата содржани во тестовите за полагање на испитот и нивните одговори да се чуваат во единствениот електронски систем за полагање квалификациски тест.

Електронскиот систем содржи и јавно достапна база од најмалку 2.000 прашања од областа на предметите од членот 9 на овој Правилник, за потребите на подготовка за испитот. Најмалку 50 проценти од прашањата се од стручната литература што е во употреба на највисоко рангираните 100 високообразовни установи од правните науки во светот, рангирани на последната објавена листа на Центарот за универзитети од светска класа при шангајскиот Универзитет „Џијао Тонг“.

Прашањата се објавуваат јавно, се обновуваат еднаш годишно, а по потреба и повеќе пати заради изменување и дополнување на базата на прашања. Прашањата и студиите на случај изготвени од страна на определените предавачи на Академијата се предмет на верификација од страна на Комисијата за верификација на прашањата и студиите на случај за приемниот испит во Академија.

Во текот на 2015 година, во насока на усовршување на почетната обука, ќе бидат реализирани следните активности:

- Понатамошно унапредување на методологијата на подготовка на прашањата и студиите на случај за приемниот испит во Академијата,

- Анализирање на Програмата за почетна обука преку спроведување анкета и детална анализа на резултатите од приемните и завршните испити, како и на тестовите по теоретските модули и спроведената практична обука, а во тесна соработка со Судскиот совет и Советот на јавните обвинители и анализа на процесот на евалуација на завршените кандидати на Академијата по нивниот избор за судии и обвинители, па следствено и оцена на ефектите од почетната обука и изнаоѓање решенија за нејзино подобрување.

-Формирање мрежа на завршени кандидати на Академијата со цел да се обезбеди нивна постојана соработка и размена на знаења и искуства, како и нивна понатамошна поддршка на активностите на Академијата.

-Подобрување на наставниот план и методологија на теоретската настава и програмата за практична обука на слушателите на почетна обука, подобрување на квалитетот на наставните материјали (Во програмата акцентот да се стави на методите на толкување на правото, товарот и формализираните стандарди на докажување во разни видови постапки, судската практика, особено на ЕСЧП и ЕСП, како извор на правото, аргументирањето на пресудите, ораторските вештини, професионалната етика и дисциплинските прашања, информатичките технологии, психологијата, а наставната методологија да се заснова претежно на практичен пристап, со фокус на судската практика и анализа на случаи, решавање конкретни проблеми и поврзување на судската практика со наставните програми на Академијата.

-Креирање и примена учење од далечина;

-Проширување на можноста слушателите на почетна обука да имаат практика во националните судови во Европа и во меѓународните судови;

5. Континуирана обука

Континуираната обука е најопсежниот сегмент од работењето на Академијата и опфаќа целни групи во трите главни програми за обука, и тоа: општата програма за задолжителна континуирана обука, специјализираната програма за задолжителна континуирана обука и специјализираната програма за доброволна континуирана обука.

Основна обврска за Академијата и во 2015 година претставува реализацијата на Годишниот каталог на обуки кој е изготвен врз основа на спроведената и сеопфатна пишана методологија за оцена на потребите на сите целни групи, а усогласена со обврските за обука кои произлегуваат од НПАА, од Извештајот за прогресот на РМ, како и обврските од други меѓународни организации, како Комитетот ГРЕКО и др., како и од потребите за понатамошно унапредување на професионалноста и стручноста на домашното правосудство како политички критериум за влез во ЕУ.

И оваа година ќе се настојува да се подобри методологијата на процена на актуелните потреби за обука со цел да се креираат програми кои ќе одговорат на потребите на целните групи, како од аспект на правните подрачја и теми што ќе бидат опфатени со програмите така и од аспект на методологија на обучување, со тоа што стекнатите знаења и вештини ќе бидат применливи во секојдневното извршување на надлежностите на судиите и на обвинителите и на судската и на обвинителска администрација.

Посебно внимание ќе се посвети на соодветно имплементирање на системот на контрола на квалитетот на обуките, па покрај вообичаениот и досега применет систем на евалуација на обуките, во 2015 година ќе започне воведувањето систем на постевалуација на стекнатите знаења и вештини од одржаните обуки, и нивниот импакт врз секојдневната работа на сите целни групи.

Во рамките на унапредувањето на програмите за едукација посебен акцент ќе се стави на обуките за примена на правото на ЕУ, меѓународното право и стандарди со фокус на примената на ЕКЧП и стандардите на ЕСЧП и образложување и правно аргументирање на одлуките.

Во тој контекст, во поглед на правото на слобода на изразување, специјализираната обука „Примена на Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета и практиката на ЕСЧП во врска со чл. 10 од ЕКЧП-слобода на изразување“, која како модул се спроведуваше во текот на 2013 година, во 2015 година ќе се продолжи како и во 2014 година, како задолжителна за сите судии од граѓанските оддели, распоредени да постапуваат во соодветните предмети согласно годишниот распоред на судиите по материја.

Исто така, ќе продолжи реализацијата на посебната Програма за едукација на судиите-поротници со посебен фокус на системот на интегритет.

Креирање и воспоставување модули за е-учење за судиите и јавните обвинители е еден од приоритетите на кои Академијата ќе продолжи да работи и да ги усовршува со надградување на порталот со повеќе нови модули.

Унапредување на модулите за натамошно развивање на вештините на предавачите и менторите за спроведување на обуката како во рамките на почетната така и во рамките на континуираната обука е еден од приоритетите на Академијата за 2015 година.

Особено внимание ќе се посвети и на подобрување на системот на подготовка и организација на континуираната обука, со употреба на стандардизирани обрасци на програмите за обуките и воведување постојни едукаторски тимови кои ќе развиваат материјали за обука за посебни области заради ефикасност на обуките, а ефикасноста и корисноста на обуките ќе се оценуваат определен период по спроведувањето на обуката.

Ќе се посвети внимание и на децентрализираниот пристап на спроведување на обуките, каде што со цел подобра координација со апелациските судови и обвинителства, потребна е поголема поврзаност со Академијата и формирање регионални канцеларии на Академијата, кои од своја страна ќе ги реализираат плановите за почетна и континуирана обука, во одделното апелациско подрачје, но и ќе водат анализи за вистинските потреби на целните групи и за ефикасноста на обуките.

Во насока на унапредување на вклученоста на судската практика во наставните планови на Академијата, ќе продолжи практиката на организирање тркалезни маси со учество на Врховниот суд на РМ и апелациските судови за разгледување одделни прашања од кривичната и граѓанската област, со цел воедначување на судската практика по однос на истите. За таа цел, од големо значење е учество на предавачи од судовите и од обвинителствата од повисоките инстанции за презентација на судската практика и изработка на квалитетни наставни материјали.

Од особено значење во иднина ќе биде соработката со двата совета во правец на утврдување на индивидуалните потреби на секој судија и обвинител за обука и за усовршување, особено со оглед на резултатите од годишната евалуација и оцена на нивната работа, а со цел унапредување на нивните знаења во оние сегменти каде што има потреба од подобрување на квантитетот и квалитетот на работењето.

Понатаму ќе се унапредува веќе воспоставената практика на заеднички обуки со другите правни професии, односно со сите целни групи кои ги спроведуваат законите од областа на правосудството, адвокати, нотари, медијатори, извршители, претставниците од Министерството за правда, Царинската управа, Управата за јавни приходи, ДКСК итн.

Со цел одржување и јакнење на угледот на Академијата како организатор и како солиден партнер во случаите на коорганизирање на обуки со странските партнери, особено во поглед на напредните и специјализирани обуки за правото на ЕУ и меѓународното право, потребно е да се врши правилен избор на учесниците на обуките кои ќе имаат претходни познавања од темите за да се постигне поголема интерактивност и ефикасност на обуките.

За ефикасно организирање на обуките, од исклучително значење ќе биде понатамошната соработка со претседателите на судовите и јавните обвинители на јавните обвинителства од сите инстанции, но и со Судскиот совет и Советот на јавните обвинители, во поглед на планирање и избор на обуките од страна на самите учесници, во целосна координација со нивните претседатели и јавните обвинители на обвинителствата за да не се нарушува секојдневното функционирање на судовите и на јавните обвинителства.

Исто така, во 2015 година Академијата ќе продолжи со организација на обуки во врска со практичната примена на новите решенија на Законот за парнична постапка кои се од значење за скратување на должината на постапките согласно стандардите на практиката на ЕСЧП, но по издавањето на судската практика од страна на ВСПМ.

Со цел ефектуирање на стекнатите знаења и искуства за време на студиските престои и конференции во странство, од учесниците на тие настани ќе се очекува повратно да ги презентираат научените лекции и компаративни искуства за нивна поширока презентација на домашното правосудство и со цел од добиените материјали и знаења да имаат бенефит што поширок круг лица.

Согласно спроведената анкета и оцена на потребите на судиите од одделите за трговски спорови, помеѓу адвокатите и бизнис-заедницата, согласно изразените потреби, но и поради потребата од зајакнување на бизнис-климата и деловното опкружување, и во 2015 година Академијата ќе продолжи со организација на обуки од областа на трговското право, на актуелни теми, кои понатаму ќе придонесат за унапредување на знаењата на судиите во оваа област вклучувајќи ја не само националната туку и регулативата на ЕУ.

Во 2015 година ќе се работи на реализација, не само на програмите усвоени од Управниот одбор туку и на исполнување на многубројните обврски преземени со меѓународните проекти и меморандуми за соработка.

Од особена важност ќе биде подготовката на материјали за обука, особено од областа на европското и меѓународното право, како и зголемување на бројот на обуки од овие области имајќи го предвид статусот на Република Македонија на земја-кандидат за членство во Европската унија што ја наметнува потребата и широко познавање на оваа материја. Заради постигнување висок квалитет на овие обуки, Академијата ќе настојува и во иднина да обезбедува поголем број странски предавачи од овие области од највисок ранг (судии и јавни обвинители, судии на меѓународните судови, угледни професори, но и истакнати стручњаци од соодветната област).

Новиот Закон за кривична постапка, кој почна да се применува од 1.12.2013 година, ја наметна потребата од навремена едукација на јавните обвинители, судиите, претставниците на МВР, Финансиската полиција, Царинската управа и адвокатите, со цел успешна имплементација на истиот.

Планирано е и во текот на 2015 година да продолжи реализацијата на обуките за ЗКП, на селектирани теми со нова методологија со оглед дека ЗКП веќе се применува, како и на прашањата кои се покренуваат при практичната примена на законот.

Ќе бидат реализирани и доволен број обуки од областа на спроведувањето на антикорупциската политика и измените на КЗ и тоа посветени на спречување, превенција и меѓуресорска соработка во областа на корупцијата, проширена конфискација и одговорност на правните лица, борба против тероризам, како и обуки посветени на Законот за одредување на видот и одмерување на висината на санкцијата, како и почитување на човековите права во однос на слободата на изразување и медиуми, за граѓанските судии, кои одлучуваат во предметите за граѓанска одговорност. Од особен интерес за целните групи се обуките за заштита на личните податоци и имотни права, во тесна соработка со Дирекцијата за заштита на податоци, Комисијата за слободен пристап до информации и Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации, заштита од дискриминација, и правата на лицата со хендикеп, правата на децата, забрана на тортура и нехумано и деградирачко однесување, како и почитување и заштита на правата на малцинствата и културните права. Исто така, ќе се организираат обуки од значење за спроведување на програмите на одделните министерства и државни органи за создавање поволна инвестициска клима во државата, преку унапредување на знаењата на судиите од стопанската област, правата од интелектуална сопственост, стечај, тргување со хартии од вредност итн.

Ќе се зголеми бројот на обуките за странски јазици (француски и англиски) и за работа со компјутер. Ова е од особено значење за исполнување на новите услови за избор на судиите, согласно измените на Законот за судовите од 1.7.2013 година, со кои се воведува мерит-систем за вовед и напредување во кариерата, а согласно кои еден од условите е и поседување меѓународен сертификат за познавање на јазиците на ЕУ, а задолжително англискиот. Заради утврдување на нивото на познавање на англискиот јазик, во 2014 година беше спроведено преттестирање, а согласно добиените резултати, ќе се креираат е-модули за учење англиски јазик, на почетно и напредно ниво, адаптирани на потребите на правосудството.

Ќе се продолжи и со континуирана обука на судските и јавнообвинителските службеници согласно веќе усвоените тригодишни рамковни програми и усвоениот Годишен каталог за обука за овие целни групи, изработен во тесна соработка со Здружението на судска администрација, Судско-буџетскиот совет и Советот на судската служба, при изборот на предавачите и темите. Со цел унапредување на нивните знаења и вештини, во подготовка е нов проект за обука на судската администрација со ЕИПА Луксембург, со фокус на развој на модули за етика и спречување судир на интересите.

Исто така, во насока на унапредување на континуираната обука, во текот на 2015 година во план е да почнат да се преземаат следните активности:

- Унапредување на системот за процена на потребите за обука (со помош на сите чинители во правосудството, особено со учество на повисоките судови и обвинителства во дизајнирање на потребите за обука, кои ќе произлезат од конкретните потреби со оглед на бројот на предметите, бројот на укинати и преиначени одлуки во одделна област итн., и преку автоматизација на оценувањето на потребите за обука преку онлајн-прашалници и софтвер за нивна обработка);
- Унапредување на системот за контрола на квалитетот на обуките; собирање компаративни искуства од другите тренинг-институции за системот на оцена на ефикасноста на обуките и избор на најадекватен модел со оглед на националните состојби во правосудството, со цел воведување прашалници за оцена на ефектот од обуките и автоматизирање на истото, преку онлајн-прашалници и софтвер за нивна обработка);
- Развивање и унапредување на модулите за обуки на обучувачи, за предавачите и менторите, во насока на унапредување на наставна методологија во согласност со најновите концепти на модерните школи за обука во Европа;
- Развивање на системот за е-учење за судиите, јавните обвинители, судска и јавнообвинителска администрација;
- Зголемување на бројот на едукатори по региони, особено од редот на судиите и обвинителите од повисоките инстанции;
- Изнаоѓање проекти за развој на капацитетите на Академијата за вршење аналитичко истражувачки работи за потребите на правосудството;
- Понатамошно јакнење на соработката со сродни странски институции и мрежи и создавање услови за подолготрајни студиски престои на судиите и јавните обвинители, и извршување практика во ЕСЧП во Стразбур и ЕСП во Луксембург;
- Понатамошно унапредување на воспоставената соработка на Академијата со коморите на адвокатите, извршителите, нотарите и др. (медијаторите и стечајните управници) со

цел хармонизирање на некои од наставните планови и курсеви кои ги опфаќаат целните групи од правосудството и членовите на наведените комори;

- Подобрување на наставните планови и програми за континуирана обука на судиите и јавните обвинители со фокус на теми што се од значење за практиката, изучување на судската практика како извор на правото, особено практиката на ЕСЧП, аргументација на пресудите, вештини неопходни на судењата (распит на сведоци, вклучително и техники за соработка со деца, професионална етика, психологија);

- Анализа на постојните програми за обука на судиите и јавните обвинители од областа на меѓународното право и правото на ЕУ;

- Пристапување кон изработка на конзистентен и сеопфатен курикулум за обуки за ЕКЧП со практиката на ЕСЧП, и за правото на ЕУ, со практиката на ЕСП, со развиени наставни материјали, прирачници и модули за учење од далечина, оспособување на едукатори за оваа област, нивни капацитети за правно пребарување, на ХУДОК базата на ЕСЧП и на АИРЕ регионалната база на пресуди, и базите на ЕСП и обезбедување на интерншип-програмите за студиски престој;

- Проширување и подобрување на наставните планови и програми за континуирана обука на судската и јавнообвинителската администрација;

- Воведување континуирани обуки за усовршување на вештините на сите целни групи на Академијата за ИТ;

- Зголемување на бројот на обуки за етика, како и за судир на интереси и антикорупциски мерки, за сите целни групи на Академијата; воедно да се изготват водичи за етика и прирачници за судиите, судиите-поротници и обвинителите;

- Подготовка на програми за обуки за комуникациски вештини со јавноста и медиумите за назначените портпароли во судовите и во обвинителствата;

- Унапредување на програмата за раководните структури во судството и обвинителството со фокус на суштинските прашања за раководењето со правосудните институции, управување со работата, етички и дисциплински прашања, буџетско, материјално и финансиско работење;

6. Домашна соработка

Академијата ќе ја продолжи и ќе ја унапреди соработката со сите институции застапени во Управниот одбор на Академијата, особено со Врховниот суд на РМ, Јавното обвинителство на РМ, Судскиот совет на РМ, Советот на јавните обвинители на РМ и Министерството за правда, Здружението на судиите и Здружението на јавните обвинители, Здружението за кривично право и криминологија, Здружението на новинарите и Македонската асоцијација на новинарите, соработка со НВО и цивилно општество. Од особена важност ќе биде и унапредувањето на соработката со Управниот суд, Вишиот управен суд и со апелационските судови и вишите јавни обвинителства, во насока на успешна реализација на децентрализираната обука и спроведување тркалезни

маси за унапредување на усогласувањето и воедначувањето на судско-обвинителската практика.

И во 2015 година ќе се развиваат и унапредуваат специјализираните програми за обука на повисоките и највисоките судови - тркалезни маси за апелациските судови и Врховниот суд, за вишите јавни обвинителства, Јавното обвинителство на Република Македонија и Основното јавно обвинителство за гонење организиран криминал и корупција, за претседателите на судовите и јавните обвинители на јавните обвинителства, на Управниот суд, Вишиот управен суд, за Судскиот совет и Советот на јавните обвинители, како и за Судско-буџетскиот совет. Исто така, ќе се организираат специјализирани обуки за новоизбраните судии и јавни обвинители.

Преку организирање заеднички и мултидисциплинарни обуки, со учество на предавачи и учесници од соодветни профили, ќе продолжи соработката со Адвокатската комора на РМ, Нотарската комора, Комората на извршителите, Комората на медијаторите и другите институции, професионални организации, првенствено Здружението на судиите и Здружението на јавните обвинители на РМ и невладиниот сектор, со кои судиите и обвинителите остваруваат соработка на планот на спроведување на одделните закони.

Воедно, Академијата ќе работи на реализација на обврските од склучените меморандуми со голем број домашни институции, како Центарот за обука при МВР на РМ, Управата за јавни приходи, Комисијата за заштита од дискриминација, Комисијата за заштита на правото на слободен пристап до информации и др.

7. Меѓународна соработка

Академијата особено внимание ќе посвети на развој и унапредување на соработката со другите школи, во сите сегменти од заеднички интерес, а особено преку размена на законски и подзаконски акти, размена на учесници, предавачи, ментори, испраќање судии и јавни обвинители на студиски посети, особено обезбедување можност за подолготрајни престои во Европскиот суд за човекови права.

МЕЃУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

- **ИПА 2010 проектот „Понатамошна поддршка на независно, одговорно, стручно и ефикасно судство и промоција на условната казна и алтернативните мерки“**

Во текот на 2015 и 2016 година ќе се имплементира ИПА 2010-проектот **„Понатамошна поддршка на независно, одговорно, стручно и ефикасно судство и промоција на условната казна и алтернативните мерки“**, финансиран од ЕУ.

Целта на овој проект е јакнење на независноста, одговорноста, транспарентноста, професионалноста и ефикасноста на правосудството и јакнење на капацитетите на судството, со посебен фокус на Судскиот совет и Советот на јавни обвинители, Академијата за судии и јавни обвинители, судовите и јавните обвинителства за ефикасно

извршување на нивните задачи поврзани со имплементација на новините во законската рамка, како гаранција за независност, одговорност, транспарентност, професионалност и ефикасност на судството. Покрај тоа, проектот ќе ја поддржи и Управата за извршување санкции во имплементацијата на алтернативните мерки преку воспоставување на пробациската служба во согласност со европските и меѓународните стандарди.

- **Стратегија за Југоисточна Европа 2020, Регионален акциски план за димензијата правда** - Академијата за судии и јавни обвинители е вклучена во активностите од Регионалниот акциски план за димензијата правда од Стратегијата за Југоисточна Европа 2020, во чии рамките е предвидена Регионална конференција за формирање регионална мрежа на институции за обука на судии и јавни обвинители.

- **ИРЗ** – обуки за управното судство, Законот за парнична постапка, етика и превенција на корупција во судството, стопанска арбитража и други селектирани теми.

- **ГИЗ** – Во текот на 2014 е одобрен новиот регионален ИПА-проект „Меѓународна мрежа во кривичното законодавство: Мрежа на обвинителите на западен Балкан“, во делот на организација на обуки за судиите, јавните обвинители, припадниците на полицијата, царината и припадници на други агенции и институции, исто така во рамки на соработката со ГИЗ е планирано продолжување на заеднички проект за регионална соработка со факултетите во врска со правото на ЕУ.

- **Проектот на УСАИД за јакнење на судството** – обуки за трговско право и други селектирани теми.

- **ЕИПА** – предвидена е реализација на обуки за поддршка на македонското правосудство, како и учество на судии и јавни обвинители на семинари во странство во рамките на Каталогот на активности на ЕИПА, отворен за учество на учесници од други држави; подготовка на нов долгогодишен проект за програма за обука на судската администрација со фокус на етика.

- **УНЦХР** – поддршка во организирање обуки од областа на азилот и миграцијата и криумчарење на мигранти.

- **ТАИЕКС**– 26-27.2.2015 – Антидискриминација (одобрена апликација, реализацијата е во тек).

- 28-29.4.2015 – Регионална конференција за борба против корупција (одобрена апликација).

- Компаративни искуства на правосудните академии од земјите во ЕУ (одобрена апликација).

- Студиска посета во Ирска – (одобрена апликација)

- Борба против организиран криминал (со фокус на трговија со луѓе и криумчарење мигранти) – (одобрена апликација).

- Трудово право – (поднесена апликација).

- Етика на судиите и јавните обвинители/Борба против корупција во судството – (поднесена апликација).
- Постапка пред Европскиот суд на правдата - (поднесена апликација).

Дополнително ќе бидат поднесени апликации за селектирани теми од правото на ЕУ и ЕКЧП.

СОВЕТ НА ЕВРОПА

Подготовка на проект со Советот на Европа за изготвување курикулум за ЕКЧП, за изработка на материјали и поголема употреба на селектирани модули на електронско учење, преку ХЕЛП-програмата.

• ЗАШТИТА НА СВЕДОЦИ ВО БОРБАТА ПРОТИВ ОРГАНИЗИРАНИОТ КРИМИНАЛ И КОРУПЦИЈАТА (WINPRO II)

И во 2015 година Академијата ќе ја продолжи соработката со Прекуморска соработка на Северна Ирска (NI-CO): Проектите NI-CO и WINPRO II („Соработка во кривична правда: Заштита на сведоци во борбата против организираниот криминал и корупција“), финансирани од мултикорисничкиот проект ИПА 2012. Земји-учеснички се Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Косово, Црна Гора, Македонија и Србија. Во рамките на овој проект ќе се спроведат четири семинари за судиите, јавните обвинители и регионалните полициски службеници за истраги во регионални рамки, на тема: „Свеста за системот за заштита на сведоци во Македонија во рамките на борбата на судството против организираниот криминал и корупција“.

• ИПА И СОВЕТ НА ЕВРОПА - ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ОРГАНИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СООДВЕТНО ПОСТАПУВАЊЕ СО ЗАДРЖАНИ И ОСУДЕНИ ЛИЦА – ЗАШТИТА НА ЧЛ. 2,3 и 5 ОД ЕКЧП

Академијата и во 2015 година ќе продолжи да соработува и да реализира заеднички обуки со Канцеларијата на Советот на Европа во Скопје во рамките на двегодишниот проект „Јакнење на капацитетите на органите за спроведување на законот за соодветно постапување со задржани и осудени лица“.

Во текот на 2015, согласно работниот план, ќе се организираат неколку настани, и тоа: една неколкудневна обука за спроведување затворска инспекција и три регионални еднодневни тркалезни маси за надзор во затворите.

• ПРОГРАМАТА ИНЛ (БИРО ЗА МЕЃУНАРОДНА БОРБА ПРОТИВ НАРКОТИЦИ И СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНИТЕ) ПРИ АМБАСАДАТА НА САД ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Продолжување со реализацијата на обуки за ЗКП, обуки за антикорупција, за новиот Закон за одредување на видот на казната и одмерување на висината на санкцијата, обуки на обучувачи за новиот ЗКП, продолжување на менторската програма судија на судија, обуки за тероризам и други теми од областа на материјалното кривично законодавство.

- **БРИТАНСКИ СОВЕТ** - Во рамките на соработката со Британскиот совет, а со поддршка од Судскиот совет на Република Македонија и Советот на јавните обвинители на Република Македонија, за судиите и јавните обвинители од сите апелациони подрачја, Академијата кон крајот на 2014 година спроведе преттестирање за утврдување на степенот на познавање на англискиот јазик. Во текот на 2015 година ќе биде направена евалуација од спроведеното преттестирање, која ќе послужи за процена на потребите за креирање модули за електронски курсеви за унапредување на степенот на познавање на англискиот јазик, на ниво со кое ќе се овозможи полесно стекнување меѓународно признаени сертификати, согласно Законот за судовите.

- **НАБЉУДУВАЧКАТА МИСИЈА НА ОБСЕ ВО СКОПЈЕ – ОДДЕЛОТ ЗА ВЛАДЕЕЊЕ НА ПРАВОТО**

Како и во претходните години, и во 2015 година Академијата ќе ја продолжи соработката со Мисијата на ОБСЕ во Скопје, и тоа обработувајќи две портфолија: првото за антидискриминационото законодавство и концептот на еднаквост, а второто за криминалот од омраза и обуките за ЗКП. Во соработка со ИНЛ во план е изработка на модул на е-учење за новиот ЗКП.

- **АМЕРИКАНСКАТА АДВОКАТСКА АСОЦИЈАЦИЈА ЗА ВЛАДЕЕЊЕ НА ПРАВОТО (АБА РОЛИ)**

Во соработка и со финансиска поддршка на Американската адвокатска асоцијација за владеење на правото (АБА РОЛИ), како и во соработка со Адвокатската комора на Република Македонија, и во текот на 2015 година планирано е спроведување на работилници во вид на симулирано судење за новиот Закон за кривична постапка, на кои учество би зеле судии што работат на кривична материја, јавни обвинители и адвокати, кои преку вежби ќе ги разработуваат и ќе ги анализираат сите аспекти и практични вештини поврзани со новиот Закон за кривична постапка.

- **ПРАВОСУДНА АКАДЕМИЈА НА РЕПУБЛИКА ТУРЦИЈА**

Со оваа Академија е развиен детален работен план за 2015 и 2016 година во чии рамки се предвидени поголем број активности, и тоа: размена на обучувачи, организирање обуки во Македонија и во Турција за компјутерски криминал, семејно насилство, корупција, судска етика, борба против организираниот криминал, обука за

изработка на е-модули за учење, размена на искуства за аплицирање и реализација на проекти, заеднички настап со трети академии, заеднички конференции на одделни членови од ЕКЧП, обука за судиите на управното судство и студиска посета за истите, за претседателите на судовите и менаџерите во судството за ИТ-системот и сл. пристап до е-библиотеки на двете академии.

- **УНДП**

Организирање специјализирани, мултисекторски обуки за новиот Закон за превенција и спречување и заштита од семејно насилство и друго родово базирано насилство, како и новите подзаконски акти.

- **АМБАСАДА НА РЕПУБЛИКА ФРАНЦИЈА** - продолжува неколкугодишниот договор за соработка во областа на правосудството, соработка со Националната школа за магистранди, во почетната и континуираната обука (ЕНМ), часови по француски јазик, унапредување на капацитетите на управното судство, учество на кандидатите на почетна обука на натпревари, обуки на селектирани теми.

- **СОРАБОТКАТА СО ЕЈТН**

Особено е значајна соработката со Европската мрежа за судска обука (ЕЈТН), во која Академијата има статус на набљудувач. Во текот на 2015 година интензивно ќе се работи на повторно вклучување на Академијата во сите нејзини активности и програми, во чии рамки судии и јавни обвинители ќе учествуваат на двонеделни програми за размена, учество на студиски посети во ЕСЧП и ЕСП, како и повеќемесечни престои во ЕСЧП.

Академијата и во 2015 година ќе продолжи со интензивирање на меѓународната соработка преку учество на судии и јавни обвинители на семинари, конференции и студиски престои во странство, прием на странски делегации, како и активности во правец на склучување нови проекти и билатерални спогодби за соработка, размена на кандидати, предавачи и ментори. Нашите судии и ЈО ќе учествуваат на семинарите организирани од Академијата за европското право (ЕРА), Регионалната иницијатива за антикорупција, Националната школа за магистранди на Франција, како и на студиските посети организирани преку инструментот TAIEХ за техничка помош и размена на информации при Европската комисија на ЕУ.

8. Информатички технологии (ИТ)

Приоритети во однос на сегментот информатички технологии во 2015 година ќе бидат:

Надградување на АСЈО-системот за управување со процесите на Академијата во делот на почетна обука - Електронско пријавување и поднесување документи (пријави) на кандидатите за почетна обука.

Во рамките на тендерот од ИПА (2010) проектот кој вклучува компјутерска опрема за сите судови и обвинителства во Р. Македонија, Академијата конкурираше со цел:

Надградба на *e-learning* системот (системот за електронско учење или учење од далечина).

Со воспоставување на системот за електронско учење и негова целосна имплементација во голема мера ќе се поедностави процесот на учење бидејќи пристапот до обуката и до материјалите за обука ќе биде многу полесен и пофлексибилен. Исто така, значително ќе се намалат трошоците за обуките бидејќи системот за електронско учење ќе биде важен дел од стратегијата на Академијата и за децентрализираната обука. Брзиот пристап до различни видови електронски обуки и материјали се очекува да резултира во успешно завршени виртуелни предавања, без притоа да предизвика дополнителен напор во секојдневната работа на судиите и јавните обвинители.

Набавка на нови компјутери и проектори во делот на почетната обука

Поради потребите на идните генерации кандидати за идни судии и јавни обвинители во рамките на почетна обука, потребно е да се обезбедат нови компјутери за кандидатите. Поради староста на веќе постојните компјутери, поголем дел од нив не се во исправна состојба. Слушателите на почетната обука имаат потреба од користење модерни наставни техники, а тоа подразбира и обезбедување на современа опрема која би се користела во процесот на обуката.

Набавка на нови лаптопи и проектори во делот на континуираната обука

Заради спроведување на дејноста, Академијата организира и спроведува домашни и меѓународни конференции, тркалезни маси, семинари, студиски програми за стручни посети и сл., каде што за нивно реализирање секојдневно се користат лаптопи и ЛЦД-проектори. За таа цел, потребна е набавка на нови лаптопи и ЛЦД-проектори бидејќи лаптопите и ЛЦД-проекторите се со ограничен број часови на употреба и по одреден период треба да се заменат со нови.

Одржување и редовно ажурирање на веб-страницата

Академијата како модерна и професионална институција посветува посебно внимание на транспарентното работење и за таа цел, воспостави нова целосно редизајнирана веб-страница преку која се влегува во новиот веб-портал на Академијата.

Новиот кориснички интерфејс им овозможува побрз и полесен пристап до содржината на веб-страницата на сите заинтересирани граѓани, но истовремено нуди и објавување на поголем број информации.

Изгледот и структурата на веб-страницата на Академијата говорат за модерна и софистицирана страница која претставува медиумски простор за афирмација на Академијата и нејзината суштина. Веб-страницата ќе продолжи да биде медиум за објавување на сите позначајни активности, но и за пристап на сите заинтересирани во е-системот, е-учењето и е-библиотеката. Исто така, со интегрирање на базата на податоци од библиотеката, веб-страницата овозможува многубројни материјали во електронска форма, како и влез до онлајн-ресурси на други институции.

Со оглед на забрзаниот развој на информатичката технологија и многубројните можности кои ги нуди овој развој, Академијата ќе ја следи современата технологија и ќе се обиде на секој можен начин сите новини да ги вклопи во својот систем, а со цел да овозможи пристап до што поголем број информации кои ќе им бидат достапни преку веб-страницата на Академијата на сите заинтересирани граѓани.

Академијата воспостави нова целосно редизајнирана веб-страница преку која се влегува во новиот веб-портал на Академијата. Новиот кориснички интерфејс овозможува лесно користење од страна на сите целни групи на Академијата, меѓународни партнери, но и од сите заинтересирани лица.

Целосно новиот изглед и структура на веб-страницата на Академијата претставува примарен медиум за претставување на Академијата и на нејзината суштина. Новата веб-страница ќе продолжи да биде медиум за објавување на сите позначајни активности, но и за пристап на сите заинтересирани во е-системот, е-учењето и е-библиотеката. Веб-страницата претставува влез во АСЈО-системот за управување со процесите на Академијата и системот за електронско учење, низ нејзиниот интерфејс учесниците на настаните самостојно ќе се пријавуваат на обуките, додека организаторите ќе управуваат со подготовка на обуките, крајната цел е судиите и обвинителите да добијат корисни информации во поглед на индивидуалните обуки, редовност во посета на одредени обуки и степенот до кој го оствариле својот законски годишен минимум. Со интегрирање на базата на податоци од библиотеката, веб-страницата овозможува многубројни материјали во електронска форма, како и влез до онлајн-ресурси на други институции.

Веб-страницата вклучува и линкови на веб-страниците на домашните и на странските институции со кои Академијата соработува и чија дејност и практика е од значење за правосудната област.

За зачувување на современиот изглед и содржината на веб-страницата, неопходно ќе биде нејзино секојдневно одржување, навремено објавување на сите тековни и идни настани, како и на важечки домашни и меѓународни прописи.

9. Библиотека

Од досегашната евалуација на потребите и интересите на правните практичари во земјата за нивно усовршување и професионално надградување, низ многубројните спроведени обуки, советувања и тркалезни маси, Академијата ја препозна потребата за обезбедување поширок пристап до правото на ЕУ и меѓународните документи (регулативи, директиви, препораки и други правни текстови) посебно, преведени на македонски јазик. Ценејќи дека преводот на релевантните документи, особено судската практика на Европскиот суд за човекови права и Европскиот суд на правдата, има големо влијание во секојдневното постапување на судиите и јавните обвинители од Република Македонија, Академијата се вклучи во процесот на преводи и издавање значајни публикации, и меѓународни документи, кои претставуваат значаен дел од библиотечниот фонд на Библиотеката на Академијата, додека дел од нив се објавени и во електронска форма на веб-страницата на Академијата.

Академијата води постојана грижа за збогатување на библиотечниот фонд со домашна и странска правна литература и стручни списанија, како и за набавка на законски текстови согласно тековните измени, а особено развивање на богата референтна литература за одделните модули со референтните директиви и регулативи на ЕУ, пресуди на Судот на правдата во Луксембург и Европскиот суд за човекови права, референтните документи на Советот на Европа и Обединетите нации.

Доследна во своите цели, Академијата ќе ја следи издавачката дејност во областа на правото и согласно потребите на судиите и јавните обвинители, како и на слушателите на Програмата на почетната обука, и во иднина ќе го обновува библиотечниот фонд.

Во насока на поголема транспарентност и поширок пристап на стручната јавност до што поголем број информации од областа на правото и пристап до правните системи на земјите од Европа и светот, Библиотеката на Академијата ќе продолжи со континуирано објавување на својата веб-страница на стручна литература, списанија, како и релевантни информации и линкови до сите меѓународни и домашни институции, при што во фокусот на Академијата кој се однесува на Библиотеката ќе бидат преведувањето и публикувањето на нова правна стручна литература.

10. Буџет и инвестиции

Една од приоритетните инвестициски активности на Академијата е обезбедување адекватен деловен простор кој ќе ги задоволува потребите за непречено и ефикасно реализирање на програмите за обука, како почетна така и континуирана обука.

Покрај тоа, во рамките на инвестициите потребна е набавка и на опрема за превод заради успешно реализирање на настаните кои се организираат во соработка со

меѓународни проекти и институции, набавка на компјутери кои се потребни за ефикасно реализирање на континуирана и на почетна обука.

И во наредниот период Академијата ќе ги извршува своите финансиски и буџетски активности согласно законските прописи од оваа област и целосно почитувајќи ги насоките дадени од Судскиот буџетски совет во поглед на реално планирање на потребните средства, како и ефикасно менаџирање со одобрените финансиски средства.

На Академијата за судии и јавни обвинители за 2015 година ѝ е одобрен буџет од 31.293.000,00 денари. Во споредба со 2014 година одобриениот буџет е за 11% помал. Во буџетот за 2015 се одобрени повеќе средства за плати за кандидатите од 5. генерација слушатели во почетна обука. Со овие одобрени средства во 2015 година Академијата има обврска да ги намира обврските што се пренесени од 2014 година, како и да ги реализира активностите што ќе се преземат во тековната година.

Академија за судии и јавни обвинители
„Павел Шатов“
–претседател на Управен одбор,

Formatted: Justified